

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ
ІНВАЗІЙНИХ ХВОРОБ ТВАРИН”
(обов’язкова навчальна дисципліна)

освітньо-наукова програма «Ветеринарна медицина»
спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»
галузь знань 21 Ветеринарна медицина
освітній ступінь «Доктор філософії»
факультет Ветеринарна медицина

Розробник: Євстаф’єва В., завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, доктор ветеринарних наук, професор

Гарант: Євстаф’єва В., завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, доктор ветеринарних наук, професор

Полтава
2021 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Сучасні методи діагностики інвазійних хвороб тварин
Назва структурного підрозділу	Кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Євстаф'єва Валентина, доктор ветеринарних наук, професор Контакти: ауд. 70 (навчальний корпус № 1) e-mail: evstva@ukr.net , тел.: 050 183 7878, сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/evstafyeva-valentyana-oleksandrivna
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Спеціальність	211 Ветеринарна медицина
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	«Англійська мова для науковців», «Бібліографія, інформаційний пошук та інтелектуальна власність», «Методика наукових досліджень у ветеринарії», «Клінічна гематологія тварин»

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: засвоєння знань щодо сучасних методів лабораторної діагностики інвазійних хвороб тварин, способів їх застосування та підвищення їх ефективності.

Основні завданням навчальної дисципліни: засвоєння теоретичних знань, практичних та дослідницьких навичок щодо сучасних методів лабораторної діагностики інвазійних хвороб тварин, а також їх удосконалення.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, оволодіння сучасними знаннями для розуміння предметної області професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові:

ФК 1. Здатність планувати і здійснювати комплексні оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у ветеринарній медицині і можуть бути опубліковані у наукових виданнях.

ФК 2. Здатність визначати перелік необхідних засобів та заходів для проведення наукових досліджень з метою отримання достовірних результатів.

ФК 3. Здатність знаходити шляхи можливого використання отриманих результатів з ветеринарної медицини для подальшого розвитку науки, підвищення якості навчального процесу та/або економічної ефективності виробництва.

ФК 6. Здатність встановлювати причинно-наслідкові механізми змін гомеостазу організму, диференціювати етіологічні фактори, встановлювати їх взаємовплив на патогенез захворювань тварин та прогнозувати можливі зміни гомеостазу в організмі тварин.

ФК 7. Здатність установлювати зв'язок між проявом заразних хвороб та наявністю збудників в об'єктах довкілля, проміжних, додаткових, резервуарних хазяях, організмі хворих тварин та переносників.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Глибоко розуміти загальні принципи та інноваційні методи лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин різної етіології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

ПРН 6. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з ветеринарної медицини з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати

результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати важливі теоретичні та практичні проблеми з ветеринарної медицини за дотримання норм академічної етики і врахування соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

Методи навчання:

Словесні методи: лекція; бесіда.

Наочні методи: ілюстрування, демонстрування.

Практичні методи: лабораторні роботи.

За логікою: узагальнення; конкретизація.

Творчий: створення нового, оригінального.

Дослідницький: студенти виконують пошукові дії.

Методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Сучасні методи діагностики протозоозів тварин.

У темі розкриваються питання щодо сучасних методів діагностики протозоозів тварин, способів експериментального визначення їх ефективності, способів їх удосконалення та впровадження у виробництво.

Тема 2. Сучасні методи діагностики гельмінтозів тварин.

У темі розкриваються питання щодо сучасних методів діагностики гельмінтозів тварин, способів експериментального визначення їх ефективності, способів їх удосконалення та впровадження у виробництво.

Тема 3. Сучасні методи спеціальних гельмінтологічних досліджень тварин.

У темі розкриваються питання щодо сучасних методів спеціальних гельмінтологічних досліджень тварин, способів експериментального визначення їх ефективності, способів їх удосконалення та впровадження у виробництво.

Тема 4. Сучасні методи діагностики акарозів та ентомозів тварин.

У темі розкриваються питання щодо сучасних методів діагностики акарозів та ентомозів тварин, способів експериментального визначення їх ефективності, способів їх удосконалення та впровадження у виробництво.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 210

Кількість кредитів – 7,0

Форма семестрового контролю – залік, екзамен

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації

Форми контролю результатів навчання

Оцінювання на II семестр

Формами *поточного контролю* знань здобувачів вищої освіти є:

1. Участь у дискусії по темі лекції (0–4 бали):

Участь у дискусії оцінюється залежно від якості роботи від 0 до 4 балів за одну лекцію (2 академічні години):

0 балів – здобувач вищої освіти не підготувався до лекції, веде себе пасивно, не приймає участі у дискусії щодо теми лекції та глибокого розуміння загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

1–2 бали – здобувач вищої освіти недостатньо підготувався до лекції, намагається приймати участь у дискусії щодо теми лекції, але допускає помилки, робить висновки без обґрунтування щодо глибокого розуміння загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також

застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

3–4 бали – здобувач вищої освіти змістовно підготувався до лекції, веде себе активно, активно приймає участь у дискусії щодо теми лекції та глибокого розуміння загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

2. Виконання завдань на лабораторних роботах (0–4 бали):

0 балів – лабораторну роботу здобувач вищої освіти не виконав та не представив звіт.

1 бал – лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти не розкрив тему, використав паразитологічні та дослідницькі методи, зроблені розрахунки інтенсивності інвазії, але є окремі помилки та сформульовано висновки без обґрунтування щодо загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

2 бали – лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти не в повному обсязі вирішив завдання, використано тільки паразитологічні методи, зроблено окремі розрахунки інтенсивності інвазії, але є окремі помилки та сформульовано висновки без обґрунтування щодо загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

3 бали – лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти повністю вирішив завдання, використав паразитологічні та дослідницькі методи, зроблені розрахунки інтенсивності інвазії, сформульовано висновки щодо загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці., але вони є недостатньо аргументованими.

4 бали – лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти проявив творчий підхід до вирішення завдання, використано паразитологічні та дослідницькі методи, зроблено всі розрахунки інтенсивності інвазії, аргументовано висновки щодо загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці, при захисті здобувач вищої освіти проявив індивідуальний і творчий підхід.

3. Виконання завдань по самостійній роботі (0–9 балів): критерії оцінювання наведено у таблиці 1:

Таблиця 1

Критерії та шкала оцінювання виконання завдань по самостійній роботі (за кожне виконане завдання окремо)

№ самостійної роботи	Кількість балів	Критерії оцінювання
С.Р. 1-4	0	Відсутність виконання завдання
	1–2	Наявні тези стосовно тематики самостійної роботи, але інформація відображена не в повному об'ємі, застаріла. Показано досить низький рівень вмінь щодо розуміння та аналізу матеріалу. Допущені принципові помилки у написанні тез.
	3–5	Наявні тези стосовно тематики самостійної роботи, інформація відображена в повному об'ємі, але застаріла. Показано не достатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу.
	6–7	Наявні тези стосовно тематики самостійної роботи, інформація відображена в повному об'ємі, але застаріла. Показано достатнє глибоке знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу.
	8-9	Наявні тези стосовно тематики самостійної роботи, інформація відображена в повному об'ємі, містить новітню інформацію. Тези написані без помилок, у висновках проявлено здібності в розумінні та використанні теоретичного та практичного матеріалу, проявлений творчий підхід.

Оцінювання на III семестр

Формами *поточного контролю* знань здобувачів вищої освіти є:

1. Участь у дискусії по темі лекції (0–2 бали):

Участь у дискусії оцінюється залежно від якості роботи від 0 до 2 балів за одну лекцію (2 академічні години):

0 балів – здобувач вищої освіти не підготувався до лекції, веде себе пасивно, не приймає участі у дискусії щодо теми лекції та глибокого розуміння загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

1 бал – здобувач вищої освіти недостатньо підготувався до лекції, намагається приймати участь у дискусії щодо теми лекції, але допускає помилки, робить висновки без обґрунтування щодо теми лекції та глибокого розуміння загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

2 бали – здобувач вищої освіти змістовно підготувався до лекції, веде себе активно, активно приймає участь у дискусії щодо теми лекції та глибокого розуміння загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

2. Виконання завдань на лабораторних роботах (0–4 бали):

0 балів – лабораторну роботу здобувач вищої освіти не виконав та не представив звіт.

1 бал – лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти не розкрив тему, використав паразитологічні та дослідницькі методи, зроблені розрахунки інтенсивності інвазії, але є окремі помилки та сформульовано висновки без обґрунтування щодо загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

2 бали – лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти не в повному обсязі вирішив завдання, використано тільки паразитологічні методи, зроблено окремі розрахунки інтенсивності інвазії, але є окремі помилки та сформульовано висновки без обґрунтування щодо загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

3 бали – лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти повністю вирішив завдання, використав паразитологічні та дослідницькі методи, зроблені розрахунки інтенсивності інвазії, сформульовано висновки щодо загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці., але вони є недостатньо аргументованими.

4 бали – лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти проявив творчий підхід до вирішення завдання, використано паразитологічні та дослідницькі методи, зроблено всі розрахунки інтенсивності інвазії, аргументовано висновки щодо загальних принципів та інноваційних методів лікування, діагностики та профілактики хвороб тварин паразитарної етіології, а також застосування їх у власних дослідженнях у галузі ветеринарної медицини та у викладацькій практиці, при захисті здобувач вищої освіти проявив індивідуальний і творчий підхід.

3. Виконання завдань по самостійній роботі (0–9 балів): критерії оцінювання наведено у таблиці 1.

Формами *семестрового контролю* знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є:

У другому семестрі формою семестрового контролю є **залік**, який виставляється за поточним оцінюванням впродовж семестру. У третьому семестрі формою семестрового контролю є **екзамен**. Проводиться письмово.

Оцінки, отримані під час семестрового контролю враховуються при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни. Максимальна оцінка за екзамен, згідно розподілу балів, становить 20 балів

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Оцінювання на II семестр

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Участь у дискусії на тему лекції	Виконання завдань на лабораторних роботах	Виконання завдань по самостійній роботі	
Тема 1. Сучасні методи діагностики протозоозів тварин	12	4	9	32
Тема 2. Сучасні методи діагностики гельмінтозів тварин	24	24	9	68
Разом	36	28	18	100

Оцінювання на III семестр

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Участь у дискусії на тему лекції	Виконання завдань на лабораторних роботах	Виконання завдань по самостійній роботі	Екзамен	
Тема 3. Сучасні методи спеціальних гельмінтологічних досліджень тварин	14	24	9	–	47
Тема 4. Сучасні методи діагностики акарозів та ентомозів тварин	8	16	9	–	33
Екзамен	–	–	–	20	20
Разом	22	40	18	20	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Галат В. Ф., Євстаф'єва В. О., Галат М. В. Морфологія гельмінтів тварин (атлас) Полтава, 2009. 100 с.
2. Ветеринарна арахнологія: навчальний посібник / В. Ф. Галат та ін. ТОВ НВП Укрпромторгсервіс", 2010. 184 с.
3. Інвазійні хвороби жуйних: навчальний посібник / В. Ф. Галат та ін. ФОП Щербак О. В., 2011. 145 с.
4. Інвазійні хвороби коней / В. Ф. Галат та ін. Київ: НАУ, 2008. 152 с.
5. Котельников Г.А. Гельмінтологіческие исследования животных и окружающей среды: Справочник М.: Колос, 1983. 208 с.
6. Манжос О.Ф., Панікар І. І. Ветеринарна протозоологія: Навч. посібник. Донецьк, 2006. 127 с.
7. Довідник з діагностики гельмінтозів тварин та оцінки ефективності протигельмінтозних заходів / С.І. Пономар та ін.; за ред. С.І. Пономаря. Біла Церква, 2015. 169 с.
8. Глобальна паразитологія / В. Ф. Галат та ін. Київ: ДІА, 2014. 568 с. + 24 с. іл.
9. Mehlhorn H. Animal Parasites: Diagnosis, Treatment, Prevention. Springer International Publishing, Germany, 2016. 719 p.

Допоміжні

1. Пономар С. І., Сорока Н. М., Литвиненко О. П. Рекомендації з визначення рівня імунобіологічної реактивності тварин за гельмінтозів. Біла Церква, 2008. 42 с.
2. Сорока Н. М., Березовський А. В., Галат В.Ф. Методичні вказівки для діагностики філяріатозів тварин та стратегія основних лікувально-профілактичних заходів при них. К.: Ветінформ, 2002. 26 с.

3. Yevstafieva V. A., Kravchenko S. O., Gutyj B. V., Melnychuk V. V., Kovalenko P. N., Volovyk L. B. Morphobiological analysis of *Trichuris vulpis* (Nematoda, Trichuridae), obtained from domestic dogs. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2019. № 10 (2). P. 165–171. doi: 10.15421/021924.

4. Yevstafieva V. O., Zaloznaya L. M., Nazarenko O. S., Melnychuk V. V., Sobolta A. G. Morphological variation of *Varroa destructor* (Parasitiformes, Varroidae) in different seasons. *Biosystems Diversity*. 2020. № 28 (1). P. 18–23. doi:10.15421/012003.

5. Yevstafieva V., Yeresko V., Melnychuk V., Bakhur T. Prevalence and co-infection of *Baruscapiilaria* genus (Nematoda, Capillariidae) in domestic goose in Ukraine. *Folia Veterinaria*. 2020. № 64 (1). P. 32–38. doi: 10.2478/fv-2020-0005.

6. Нарчук Э. П. Определитель семейств двукрылых насекомых фауны России и сопредельных стран (с кратким обзором семейств мировой фауны). Зоологический институт РАН, Санкт-Петербург, 2003. 253 с.

7. Yevstafieva V. O., Prykhodko Y. O., Kruchynenko O. V., Mykhailiutenko S. M., Kone M. S. Biological specifics of exogenous development of *Oxyuris equi* nematodes (Nematoda, Oxyuridae). *Biosystems Diversity*. 2020. № 28 (2). P. 125–130. doi:10.15421/012017.

8. Sorokova S., Yevstafieva V., Shchebentovska O., Barabolia O., Suprunenko K. Pathohistological changes in the intestine, lungs and liver of sheep with spontaneous strongyloidiasis. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2021. № 12 (2). P. 341–345. doi: 10.15421/022146.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. URL: <http://nvvm.net.ua/uk/content/udoskonalennya-metodiv-posmertnoyi-diagnostyky-gelmintoziv-dykyh-tvaryn> – Гончаренко В. П., Пономар С. І., Мацюченко О. М. Удосконалення методів посмертної діагностики гельмінтозів диких тварин. *Науковий вісник ветеринарної медицини*. 2015. Вип. 1. С. 71-75.

2. URL: www.agrosvita.com/sites/default/files/libery/tvarini/Dov_NMC_main.pdf – Пономар С.І. Довідник з діагностики гельмінтозів тварин та оцінки ефективності протигельмінтозних заходів / [С.І. Пономар, В.В. Стибель, Н.М. Сорока [та ін.]; За ред. С.І. Пономаря.

3. URL: <file:///C:/Users/User/AppData/Local/Temp/12404-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-24710-3-10-20190506.pdf> – Сеїдбейлі М.І., Магеррамов С.Г. Гельмінтофауна свійських водоплавних птахів (гуска – *Anser anser dom.* і качка – *Anas platyrhynchos dom.*) Нахчиванської АР.

4. URL http://www.kgau.ru/sveden/2017/ipbivm/mu_060301_16.pdf – Щербак І. О., С. А. Счисленко. Трематодаы и трематодозы.

5. URL: <http://dissertation.com.ua/catalog/25> – Каталог дисертацій України